

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΕΠΙΣΚΟΠΑΙ ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΟΠΟΙ (1833 - 1960)

ΥΠΟ

ΑΡΧΙΜ. ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ ΦΙΛΙΠΠΑΙΟΥ
ΑΡΧΙΓΡΑΜΜΑΤΕΩΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Περὶ τῶν Ἐπισκοπῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ἀναγράφουσι τὰ «τακτικά», τὰ χειρόγραφα δὲ αὐτῶν σφύζονται εἰς ἀντίγραφα τοῦ ιζ' καὶ ιη' αἰῶνος, προσερχόμενα ἐξ ἀντιγράφων παλαιότερων ἢ πρωτογράφων. Ὁ ἐλλόγιμος καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Γεράσιμος Κονιδάρης ὀρθῶς διαιρεῖ «τὰ τακτικά» εἰς τέσσαρας περιόδους, ἧτοι α) ἀρχαία ἐποχὴ (ἀρχαὶ δ' αἰῶνος — ἀρχαὶ η' αἰῶνος). β) ἐποχὴ Μεσαίωνος (ἀπὸ τοῦ η' αἰῶνος μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς Κων/πόλεως ὑπὸ τῶν τούρκων, ἔτος 1453). γ) Νέα ἐποχὴ (1453 μέχρι τοῦ ιθ' αἰῶνος) καὶ δ) σύγχρονος ἐποχὴ (ἀρχαὶ τοῦ ιθ' αἰῶνος μέχρι σήμερον)¹. Λαμπρὰν δὲ εἰσαγωγὴν περὶ τῶν «τακτικῶν» ἔγραψεν ὁ Ernst Gerland ὑπὸ τὸν τίτλον «Die genesis de Notitia Episcopatum» Κων/πολις 1931, ἔνθα, ἀναπτύσσει τὴν περὶ τῶν πηγῶν τῶν ἀναγραφῶν θεωρίαν του ἐν σελ. 15 κ. ἐ., ἣν συναπεδέχθη μετὰ τινων προσθηκῶν ὡς ὀρθὴν καὶ ὁ ἡμέτερος καθηγητὴς τοῦ Παν/μίου κ. Γ. Κονιδάρης².

Κατ' αὐτὴν εἰς τὸ ἀρχεῖον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὑπῆρχεν ἀρχικὸς κατάλογος τῶν Μητροπόλεων τοῦ θρόνου μετὰ τῶν Ἐπισκοπῶν αὐτῶν, ἄνευ οὐδεμιᾶς τάξεως συστηματικῆς, καὶ πιθανῶς, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ καθηγητοῦ κ. Γ. Κονιδάρη ἐπεκράτει εἰς τὴν ἀντιγραφὴν τῶν ἀρχιερατικῶν θρόνων ἢ γεωγραφικὴ καὶ φυλετικὴ τάξις, ἣν εὐρίσκομεν εἰς τὸν Συνέκδημον τοῦ Ἱεροκλέους³. Ἀργότερον ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ εἰς τόν, ἐν λόγῳ, κατάλογον συνηνώθησαν οἱ κατάλογοι τῶν Πατριαρχείων, τῶν Μητροπόλεων καὶ τῶν Ἀὐτοκρατορικῶν Ἀρχιεπισκοπῶν εἰς ἓν ἕλον. Ἡ συνένωσις αὕτη δὲν ἦτο σταθερά, ὥστε ἀργότερον παρεδίδοντο χωριστὰ τμήματα τοῦ καταλόγου τούτου.

Διαιροῦνται δὲ αἱ ἀναγραφαὶ αὗται εἰς τρεῖς κατηγορίας: α) Εἰς ἀναγρα-

1. Ἴδε ἄρθρον «τακτικά» εἰς 22ον τόμον Μεγάλης Ἐγκυκλοπαίδειας, σελ. 756 ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Γ. Κονιδάρη.

2. Γ. Κονιδάρη, αἱ Μητροπόλεις καὶ αἱ Ἀρχιεπισκοπαὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, Ἀθῆναι 1934, σελ. 3.

3. G. Parthéy, Hierocles Synecdemus et Notitiae Episcopatum, Berolini 1866. Νεωτάτη κριτικὴ ἔκδοσις τοῦ Συνεκδήμου ὑπὸ Honigmann ἐν Corpus Brixellensis.

φὰς πλήρεις περιεχούσας τὰ Πατριαρχεῖα, τὰς Μητροπόλεις, τὰς ἀρχιεπισκοπὰς καὶ τὰς Ἐπισκοπὰς καὶ σφύζονται ἐννέα τοιαῦται. β) αἱ ἀναγραφαὶ εἰς τὰ Notitia 6,2 καὶ 11, περιέχουσαι τὰς Μητροπόλεις καὶ τὰς ἀρχιεπισκοπὰς καὶ γ) ἀναγραφαὶ εἰς τὰ Notitia 9,3 καὶ 13, περιέχουσαι τὰς Μητροπόλεις καὶ τὰς Ἐπισκοπὰς.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐργασιῶν τοῦ H. Gelzer (Unge druckte und ungenügend veröffentlichte texte der Notitiae Episcopatum, ἐν «Abhand der Beyer Akademie», phil. Hist. Ecclesse. Band XXI 1901) καὶ τοῦ E. Gerland (ἐνθ' ἄνωτέρω) ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ δ' αἰῶνος μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ ε' αἰῶνος, ὡς ἐκ τῶν πρακτικῶν τῶν Συνόδων συνάγεται, εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ὑπῆρχον αἱ ἐξῆς Μητροπόλεις. 1) Καισαρείας Καππαδοκίας, 2) Ἐφέσου, 3) Ἡρακλείας, 4) Ἀγκύρας, 5) Κυζίκου, 7) Σάρδεων, 7) Νικομηδείας, 8) Σίδης, 9) Σεβαστείας, 10) Ἀμασειας, 11) Μελιτινῆς, 12) Τυάνων, 13) Γάγγρας, 14) Κλαυδιουπόλεως, 15) Νεοκαισαρείας, 16) Πισσινοῦντος, 17) Μύρων, 18) Σταυρουπόλεως, 19) Λαοδικείας τῆς Φρυγίας, 20) Συννάδων, 21) Ἴκονίου, 22) Ἀντιοχείας τῆς Πισιδείας, 23) Πέργης, 24) Φιλιππουπόλεως, 25) Τραϊανουπόλεως, 26) Ρόδου, 27) Ἀδριανουπόλεως, 28) Μαρκιανουπόλεως. Ἀπὸ τοῦ ἔτους 451, δηλαδὴ μετὰ τὴν Δ'. Οἰκουμενικὴν Σύνοδον ἐν Χαλκηδόνι, διὰ μέσου τῶν αἰῶνων προσετέθησαν αἱ Μητροπόλεις Νικαίας, Χαλκηδόνος, Μωκησοῦ, Φάσιδος, Ἱεραπόλεως, Ἀμάστριδος, Ἀσωμάτων, Χωνῶν, Ὑδροῦντος, Κελτζηνοῦ, Ταρῶν κ.ἄ.

Τὰ σφύζομενα δὲ «τακτικὰ» τῶν ἐπισκοπῶν τῆς Ἐκκλησίας Κων/πόλεως κατὰ τοὺς μέσους χρόνους εἶναι τὰ ἐξῆς: α) Ἐξ ἀρχαιοτάτου καταλόγου ἐν τῷ Συνοδικῷ τοῦ Βευερηγίου τόμ. β' ἐν σελ. 135 ἐν τῷ παραρτήματι δημοσιευθέντος, ὁ αὐτὸς δὲ ἀπαρτάλακτως ἀναγινώσκεται καὶ ἐν τῇ ἐκδόσει Κωδινοῦ τοῦ Κουροπαλάτου ὑπὸ Γοάρου σελ. 337. Τὸ τακτικὸν τοῦτο καλεῖται «ἐκθεσις Ἐπιφανίου»¹. Ὁ ἐν λόγῳ κατάλογος κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ ἐπεξεργασίαν ἀνάγεται εἰς τὸν ε' αἰῶνα, κατὰ δὲ τὴν ἐνεστῶσαν αὐτοῦ κατάστασιν, εἰς τὰ τέλη τοῦ θ' αἰῶνος. Ἐξεδόθη τὸ πρῶτον πληρέστερος ἐκ χειρογράφου κώδικος τῶν Παρισίων. Μετετυπώθη δὲ εἰς τὴν ἐκδοσιν τοῦ β' βιβλίου τῆς «περὶ θεμάτων» πραγματείας Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου (Oriens Christianus, in quatuor Patriarchatus digestus, etc. Studio et opera R.P.T. Michaelis Le Quien. Parisiis 1740, εἰς τόμους 3. — Georgius Codinus Curopalata, de officiis magnae Ecclesiae, et aulae Constantinopolitanae, etc. cura et opera P. Jacobi, Goar Paris Praedic. Congeg. Reform, S. Ludovici, Parisiis MDCXLVIII— Constantinus Porphyrogenitus, de provinciis Regni Byzantini. Liber secundus, Europa. etc. Novis Curis edé-

1. Πρόκειται πιθανότατα περὶ τοῦ ἐπισκόπου Κωνσταντίας Ἐπιφανίου τοῦ Β' Ἰδε Hakett- Παπαϊωάννου, Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου.

tit). β) τοῦ Παρισινοῦ Κώδικος 1555 A, ἀναγράφοντος καὶ τὰς Μητροπόλεις ὡς καὶ τὰς ἀρχιεπισκοπὰς τοῦ Ἀνατολικοῦ Ἰλλυρικοῦ καὶ τῆς κάτω Ἰταλίας, ὅταν αὐταὶ διὰ Διατάγματος Λέοντος Γ' τοῦ Ἰσαύρου (717—741) ὑπῆχθησαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Κων/πόλεως. Φέρει δὲ οὗτος τὸν τίτλον «Τάξις πρωτοκαθεδρίας τῶν Ὀσιωτάτων Πατριαρχῶν, Μητροπόλεων καὶ Αὐτοκεφάλων». Τὸ πρῶτον ἐδημοσιεῦθη οὗτος ὑπὸ τοῦ De Boor, καὶ τὸ δεύτερον ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου Σωφρονίου Εὐστρατιάδου ἐν «Ν. Σιών» 1931, σελ. 556—569 καὶ 577—600 καὶ Γ. Κονιδάρη, ἐνθα ἀνωτέρω. Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Gelzer (Die Kirche Geographie griechenlands vor dem Slaveneinbruch. Ἐν Zeitschrift für Wissenschaftliche Theologie, Band 35, σελ. 419—436), ὡς καὶ τῶν E. Gerland καὶ Γ. Κονιδάρη, ἡ ἀναγραφή αὕτη συνταχθεῖσα ἐπὶ Λέοντος τοῦ Γ' καὶ Κωνσταντίνου τοῦ Ε' (733—746) εἶναι ἀναγραφή τῶν εἰκονοκλαστῶν. Ἡ σημασία τοῦ «τακτικοῦ» τούτου διὰ τὴν γεωγραφίαν τῆς Ἑλλάδος εἶναι μεγίστη καὶ ἐμμέσως ἀνασκευάζει τὴν περὶ ἐκσλαυισμού τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος γνωστὴν θεωρίαν τοῦ Falmerayer, πλὴν δὲ αὐτοῦ παρουσιάζει τὴν προσωρινὴν κατάργησιν τοῦ αὐτοκεφάλου τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου. γ) Τακτικὸν τῶν ἀρχῶν τοῦ θ' αἰῶνος, ἦτοι τὰ ὑπ' ἀριθ. 6, 8, 9, I Notitia παρὰ Parthey. Εἰς τὰ Notitia 8 καὶ 9 παραλείπονται αἱ ἐπισκοπαὶ τῶν Ἐπαρχιῶν Ἑλλάδος, Μακεδονίας καὶ Ἡπείρου. Τὰ Notitia 1 καὶ 8 εἶναι πλήρη, τὸ ὑπ' ἀριθ. 6 ἔχει τὸ πρῶτον μέρος, τὸ δὲ ὑπ' ἀριθ. 9 ἔχει μόνον τὸ δεύτερον μέρος. Εἰς αὐτὰ προστίθενται νέαι Μητροπόλεις, καὶ ἀρχιεπισκοπαί, συμφωνοῦν μὲ τὴν ἀναγραφὴν τοῦ ψευδοεπιφανίου, φαίνεται δὲ ὅτι προῆλθον αὐτὰ εἴτε ἐκ τοῦ πρωτογράφου τακτικοῦ, ἢ ἐκ τοῦ Ἐπιφανίου, ὡς ὀρθῶς ὁ καθηγητὴς κ. Γ. Κονιδάρης δέχεται. (Μεγάλη Ἐγκυκλοπ. ἐνθ' ἀνωτέρω). δ) Λέοντος τοῦ Σοφοῦ καὶ τὰ «Νέα τακτικά» τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Κων/ντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου (886—959), διεσώθη δὲ τοῦτο εἰς τὸν ὑπ' ἀριθ. 522 Κώδικα τοῦ ιζ' αἰῶνος τῆς βιβλιοθήκης τοῦ ἐν Κων/πόλει Μετοχίου τοῦ Παναγίου Τάφου. ε) Τακτικὸν τῆς ἐποχῆς Ἰωάννου τοῦ Τσιμισκῆ (969—976), ἐκδοθὲν ὑπὸ τοῦ Gelzer ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. Κώδικος 1372 τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης Ἀθηνῶν. στ) Τακτικὸν τῆς ἐποχῆς Βασιλείου τοῦ Βουλγαροκτόνου (976—1025), ἀναγράφεται ὑπὸ τοῦ Parthey ὑπ' ἀριθ. 3 ζ) Ἐκ τῆς «γεγονίας διατυπώσεως» παρὰ τοῦ Βασιλέως Λέοντος τοῦ σοφοῦ, ὅπως ἔχουσι τάξεως οἱ θρόνοι τῶν Ἐκκλησιῶν, τῶν ὑποκειμένων τῷ Πατριάρχῃ Κων/πόλεως», γραφείσης μετὰ τὸ 1084 ἐπὶ τῆς ἐποχῆς Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ (1081—1118). η'.) ἐκ τοῦ Νεῖλου Δοξαπατρῆ, περὶ τῶν πέντε Πατριαρχικῶν θρόνων, ἐν τῷ συγγρ. Λέοντος Ἀλλατίου de consensu σελ. 165, 167, 195, ἀπαντῶντων. Ἐγράφη ἐπὶ τῆς ἐποχῆς Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ (1143—1180) Τὸ δεύτερον μέρος τῆς ἀναγραφῆς ταύτης σφύζεται εἰς τοὺς κώδικας 1371, 1379 καὶ 1374 τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης τῶν Ἀθηνῶν. θ) Τακτικὸν τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἰσαακίου Ἀγγέλου (1186—1196). Ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ Gelzer, βάσει δύο παρισινῶν χειρογράφων (Ana-

lecta Byzantina, index lectorum. Jena 1891—1892). Πρόκειται περὶ ἀναθεωρήσεως τοῦ «τακτικοῦ» τοῦ Λέοντος «τάξις προκαθηδρίας Μητροπόλεων καὶ ἀρχιεπισκοπῶν τελουσῶν ὑπὸ τὸν Ἀποστολικὸν θρόνον ταύτης τῆς Θεοφυλάκτου Βασιλίδος πόλεως, καθὼς ἐν τοῖς κώδικιν ἐν τῷ χαρτοφυλακίῳ ἀναγράφονται». Συνάμα δὲ συνδέεται στενωῶς πρὸς τὸ παρὸν «τακτικὸν» ἢ ὑπὸ τοῦ Parthey ἐκδοθεῖσα τοῦ 14ου αἰῶνος ἀναγραφή «περὶ τῆς τάξεως τῶν θρόνων τῶν Μητροπολιτῶν· τίνες αὐτῶν λέγονται ἑξαρχοὶ καὶ ὑπέρτιμοι, τίνες καὶ ὑπέρτιμοι μόνον». ι) Τακτικὸν τῆς ἐποχῆς Μιχαήλ τοῦ Παλαιολόγου (1251—1282). Πρόκειται περὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 66 ἑλλιποῦς κώδικος τῆς Λειψίας, δημοσιευθέντος ὑπὸ τοῦ Parthey ὡς Notitia 10 καὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. XXIII κώδικος τῆς Γενεύης παρὰ Gelzer, ἐνθ' ἀνωτέρω σελ. 592. ια) «Ἐκθεσις Ἀνδρονίκου τοῦ Παλαιολόγου» (1282—1384), ἐκ χειρογράφων δημοσιευθέντων ὑπὸ τοῦ Parthey καὶ τοῦ Gelzer. ιβ) «ἡ ἐκθεσις Βασιλέως κυροῦ Ἀνδρονίκου τοῦ Παλαιολόγου τοῦ Γέροντος, ὅπως νῦν ἔχουσι τάξεις αἱ ὑποκείμεναι Μητροπόλεις τῷ Πατριαρχικῷ θρόνῳ τῆς Κων/πόλεως», καὶ ἐν τῇ ἐκδόσει Γοάρφ σελ. 400—404 καὶ ἀναδημοσιευθεῖσα ἐν αὐτῷ Συντάγματι θείων καὶ ἱερῶν Κανόνων», τόμ. Ε', Ἀθήνησι 1855 Γ. Ράλλη καὶ Μ. Ποτλῆ, σελ. 490—495. Τῆς ἐκθέσεως ταύτης τοῦ Γέροντος Ἀνδρονίκου τοῦ Παλαιολόγου εὔρον εἰς ἰδιωτικὴν βιβλιοθήκην ἀντίγραφον εἰς ἀνέκδοτον νομοκάνονα ἐν κεφ. σψστ' σελ. 154—160, ἀντιγραφέντα ἐκ παλαιοῦ χειρογράφου κατὰ σημείωσιν ἐν αὐτῷ «1792.—ὁ παρὸν νόμος ἔγινε διὰ ἐξόδου Πολυκάρπου Ἱερομονάχου».

Ἐν σελ. σψη' τοῦ νομοκάνονος τούτου ἀναφέρονται ὑπὸ τὸν τίτλον α) «Ποῖοι τῶν Μητροπολιτῶν ἔχουν σήμερον Ἐπισκοπάς» αἱ κατὰ τὴν ἀντιγραφὴν τοῦ νομοκάνονος, ἦτοι τέλη τῆς 18ης μ.Χ. ἑκατονταετηρίδος ἐπισκοπαὶ τοῦ Πατριαρχείου Κων/πόλεως. β) Ἐκ κεφ. σψθ' «περὶ τῶν Ἀρχιεπισκόπων καὶ Ἐπισκόπων ὅπου ἐτιμήθησαν κατὰ διαφόρους καιροὺς καὶ ἔγιναν Μητροπολίται, καὶ ἀπὸ Ἐπισκόπων Ἀρχιεπίσκοποι, καὶ ἀπὸ Ἀρχιεπισκόπων ἔγιναν Μητροπολίται» καὶ γ) κεφ. Γ' «περὶ ποῖοι τῶν Μητροπολιτῶν λέγονται ὑπέρτιμοι καὶ ἑξαρχοὶ, καὶ ποῖοι μόνον ὑπέρτιμοι».

Δημοσιεύω ἐνταῦθα ἐν ἀντιπαραβολῇ πρὸς τὴν παρὰ Γ. Ράλλη — Μ. Ποτλῆ, ὡς ἄνω εἴρηται, «ἐκθεσιν τοῦ Βασιλέως κυροῦ Ἀνδρονίκου τοῦ Παλαιολόγου τοῦ γέροντος» διάταξιν πρωτοκαθηδρίας τῶν πατριαρχῶν τοῦ ἡμετέρου νομοκάνονος, καὶ ἐν συνεχείᾳ τὰ κεφάλαια σψη', σψθ', καὶ τ' τοῦ νομοκάνονος.

Εἰς τὸν παρόντα νομοκάνονα α') δηλοῦται ἡ ὀνομασία τῶν Μητροπόλεων π.χ. Καισάρεια, ἐνῶ παρὰ Γ. Ράλλη ὁ τίτλος τοῦ Μητροπολίτου π.χ. ὁ Καισαρείας. β') ἡ σειρὰ πρωτοκαθηδρίας τῶν Μητροπόλεων, τὸ πλεῖστον, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν παρατιθεμένων δύο καταλόγων, ἦτοι τοῦ ἐκδοθέντος παρὰ Γ. Ράλλη κλπ. καὶ τοῦ ἡμετέρου νομοκάνονος εἶναι διάφορος. Οὕτω π.χ. τὴν γ' θέσιν παρὰ Ράλλη κατέχει ὁ Νικομηδείας, ἐνῶ εἰς τὸν νομοκάνονα ὁ Ἀγκύρας. γ') ἀναφέρει 26 Ἀρχιεπισκοπάς, παραλειπομένας ὑπὸ τοῦ ἐκδοθέντος παρὰ Ράλλη.

δ') γράφει περὶ τῶν Μητροπολιτῶν, τῶν ἐχόντων Ἐπισκοπὰς, μὴ ἀναφερομένας εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ Ράλλη καὶ ε) ὁμιλεῖ περὶ Ἀρχιεπισκόπων καὶ Ἐπισκόπων προαχθέντων εἰς Μητροπολίτας, ὡς καὶ ποῖοι τῶν Μητροπολιτῶν λέγονται ὑπέρτιμοι καὶ Ἐξαρχοί, καὶ ποῖοι μόνον ὑπέρτιμοι, τοὺς ὁποίους παραλείπει ἡ ἔκδοσις τοῦ Ράλλη. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης ἡ ἔκδοσις τῆς «ἐκθέσεως» τοῦ Βασιλέως κυροῦ Ἀνδρονίκου ὑπὸ τοῦ νομοκάνονος στηρίζεται ἐπὶ παλαιότερου χειρογράφου, πληρεστέρου ἐκ τοῦ ὃ εἶχον ὑπ' ὄψει οἱ ἐκδότης τοῦ Συντάγματος τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων». Ἡ δημοσίευσίς τοῦ ἐν λόγῳ ατακτικοῦ» ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἡμετέρου νομοκάνονος ἀποτελεῖ, ὡς βλέπει ὁ φίλος ἀναγνώστης, ἀξιόλογον συμβολὴν εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ατακτικῶν» τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως.

Τάξις πρωτοκαθεδρίας τῶν Πατριαρχῶν.

κεφ. σψστ' σελ. 154—160 (Νομοκάνονος).

Πρῶτος εἶναι ὁ Ῥώμης. Δεύτερος ὁ Κωνσταντινουπόλεως. Τρίτος ὁ Ἀλεξανδρείας. Τέταρτος ὁ Ἀντιοχείας καὶ Πέμπτος ὁ Αἰλίας ἦτοι ὁ Ἱεροσολύμων. «Ἡ γενομένη ἐκθεσις τῶν ὑποκειμένων μητροπόλεων, καὶ ἀρχιεπισκοπῶν τῇ βασιλίδι Κ/πόλεως ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἀνδρονίκου β'. τῶν Παλαιολόγων». (Κεφ. σψζ'. σ. 155). «Ἐκθεσις Βασιλέως Κυροῦ Ἀνδρονίκου τοῦ Παλαιολόγου τοῦ γέροντος, ὅπως νῦν ἔχουσι τάξεως αἱ ὑποκείμεναι μητροπόλεις τῷ πατριαρχικῷ θρόνῳ τῆς Κ./πόλεως» (παρὰ Ράλλη).

ἐν Γ. Ράλλη

Νομοκάνων

α'. Ὁ Καισαρείας	ἡ Καισάρεια
β'. Ὁ Ἐφέσου	ἡ Ἐφεσος
γ'. Ὁ Νικομηδείας	ἡ Ἀγκυρα
δ'. Ὁ Νικαίας	ἡ Ἡράκλεια
ε'. Ὁ Ἡρακλείας	ἡ Κόζικος
στ'. Ὁ Ἀρμύρας	αἱ Σάρδεις
ζ'. Ὁ Κυζίκου	ἡ Νικομήδεια
η'. Ὁ Σάρδεων	ἡ Νίκαια
θ'. Ὁ Χαλκηδόνος	ἡ Χαλκηδὼν
ι'. Ὁ Φιλαδελφείας	ἡ Φιλαδέλφεια
ια'. Ὁ Θεσσαλονίκης	ἡ Θεσσαλονίκη
ιβ'. Ὁ Ἀδριανουπόλεως	ἡ Ἀδριανούπολις
ιγ'. Ὁ Σίδης	ἡ Σίδη
ιδ'. Ὁ Σεβαστείας	ἡ Σεβάστεια
ιε'. Ὁ Ἀμασείας	ἡ Ἀμάσεια

ιστ'.	Ὁ Μελιτηνῆς	ἡ Μελιτηνῆ
ιζ'.	Ὁ Τυάνων	τὰ Τύανα,
ιη'.	Ὁ Γαγγρῶν	ἡ Γάγγρα
ιθ'.	Ὁ Ποντοηρακλείας	ἡ Ποντοηράκλεια
κ'.	Ὁ Προύσης	ἡ Προῦσα
κα'.	Ὁ Πηγῶν	αἱ Πηγαί
κβ'.	Ὁ Περγάμου	ἡ Πέργαμος
κγ'.	Ὁ Νεοκαισαρείας	ἡ Νεοκαισάρεια
κδ'.	Ὁ Πισσινοῦντος	ἡ Πισσινοῦς
κε'.	Ὁ Μύρων	ἡ Σταυρούπολις
κστ'.	Ὁ Σταυρουπόλεως	ἡ Λαοδικεία
κζ'.	Ὁ Λαοδικείας	τὰ Σύναδα
κη'.	Ὁ Συνάδων	τὸ Ἰκόνιον
κθ'.	Ὁ Ἰκονίου	ἡ Βέρροια
λ'.	Ὁ Βερροίας	ἡ Πισσιδία
λα'.	Ὁ Πισιδείας	τὸ Σύλαιον
λβ'.	Ὁ Συλαίου	ἡ Κόρινθος
λγ'.	Ὁ Κορίνθου	ἡ Μονεμβασία
λδ'.	Ὁ Μονεμβασίας	αἱ Ἀθῆναι
λε'.	Ὁ Ἀθηνῶν	ἡ Μωκησσὸς
λστ'.	Ὁ Μωκησσοῦ	ἡ Κρήτη
λζ'.	Ὁ Κρήτης	ἡ Καλαβρία
λη'.	Ὁ Καλαβρίας	αἱ Παλαιαὶ Πάτραι
λθ'.	Ὁ Παλαιῶν Πατρῶν	ἡ Τραπεζοῦς
μ'.	Ὁ Τραπεζοῦντος	ἡ Λάρισσα
μα'.	Ὁ Λαρίσης	ἡ Ναύπακτος
μβ'.	Ὁ Ναυπάκτου	ἡ Φιλιππούπολις
μγ'.	Ὁ Φιλιππουπόλεως	ἡ Ρόδος
μδ'.	Ὁ Τραϊανουπόλεως	ἡ Τραϊανούπολις
με'.	Ὁ Ρόδου	αἱ Σέρραι
μστ'.	Ὁ Σερρῶν	ἡ Φιλίππων
μζ'.	Ὁ Φιλίππων	ἡ Χριστούπολις
μη'.	Ὁ Χριστουπόλεως	ἡ Ἱεράπολις
μθ'.	Ὁ Ἱεραπόλεως	τὸ Δυρράχιον
ν'.	Ὁ Δυρραχίου	ἡ Σμύρνη
να'.	Ὁ Σμύρνης	ἡ Μυτιλήνη
νβ'.	Ὁ Μυτιλήνης	τὰ Ἰωάννινα
νγ'.	Ὁ Ἰωαννίνων	τὸ Διδυμότειχον
νδ'.	Ὁ Διδυμοτείχου	ἡ Μελένικος
νε'.	Ὁ Μελενίκου	ἡ Κατάνη

νοστ'.	Ὁ Κατάνης	τὸ Ἀμόριον
νζ'.	Ὁ Ἀμορίου	ἡ Κάμαχος
νη'.	Ὁ Καμάχου	τὰ Κοτυαίειον
νθ'.	Ὁ Κοτυαίου	ἡ ἅγια Σεβηριανή
ξ'.	Ἡ ἅγια Σεβηριανή	αἱ Νέαι Πάτραι
ξα'.	Ὁ Νέων Πατρῶν	ἡ Ἄπρος
ξβ'.	Ὁ Ἄπρω	ἡ Ἀμαστρίς
ξγ'.	Ὁ Ἀμάστριδος	αἱ Χῶναι
ξδ'.	Ὁ Χωνῶν	ἡ (Υ)Ἰδροῦς
ξε'.	Ὁ Ἰδροῦντος	αἱ Θῆβαι
ξστ'.	Ὁ Κελτζηνηῆς	ἡ Κελτζηνή
ξζ'.	Ὁ Κολωνείας	ἡ Κολώνεια
ξη'.	Ὁ Θηβῶν	ἡ Πομπηϊούπολις
ξθ'.	Ὁ Πομπηϊουπόλεως	ἡ Ρωσσία
ο'.	Ὁ Ρωσίας	ἡ Ἀλανία
οα'.	Ὁ Αἴνου	ἡ Αἶνος
οβ'.	Ὁ Ἀλανίας	τὰ Φάρσαλα
ογ'.	Ὁ Φαρσάλων	ἡ Τιβεριούπολις
οδ'.	Ὁ Τιβεριουπόλεως	τὰ Εὐχαίτα
οε'.	Ὁ Εὐχαίτων	ἡ Κερασσοῦς
οστ'.	Ὁ Κερασσοῦντος	ἡ Νακωλεία
οζ'.	Ὁ Νακωλείας	τὰ Γέρμια
οη'.	Ὁ Γερμίων	τὰ Μάδυτα
οθ'.	Ὁ Μαδύτων	ἡ Ἀπάμεια
π'.	Ὁ Ἀπαμείας	ἡ Λιτβῶν
πα'.	Ὁ Λιτβῶν	ἡ Καυκάσου
πβ'.	Ὁ Καυκάσου	ἡ Βιδύνη
πγ'.	Ὁ Γοθθίας	ἡ Γοθθία
πδ'.	Ὁ Βασιλαίου	τὸ Βασίλειον
πε'.	Ὁ Ναζιανζοῦ	ἡ Ναζιανζὸς
πστ'.	Ὁ Κερκυρών	τὰ Κέρκυρα
πζ'.	Ὁ Ἀβύδου	ἡ Ἄβυδος
πη'.	Ὁ Μυθήμνης	ἡ Μήθυμνα
πθ'.	Ὁ Χριστιανουπόλεως	ἡ Χριστιανούπολις
4'.	Ὁ Ῥώστου	τὸ Ῥώσιον
4α'.	Ὁ Παροναξίας	ἡ Λακεδαιμονία
4β'.	Ὁ Ἀτταλείας	ἡ Παροναξία
4γ'.	Ὁ Ζηρχίας	ἡ Ἀττάλεια
4δ'.	Ὁ Βοσπόρου	ἡ Ζηρχία
4ε'.	Ὁ Βιτζίνης	ὁ Βόσπορος

ζστ'. Ὁ Σουγδαίας	ἡ Σουγδαία
ζζ'. Ὁ Μεσημβρίας	ἡ Μεσημβρία
ζη'. Ὁ Ἀρκαδιουπόλεως	ἡ Ἀρκαδιούπολις
ζθ'. Ὁ Σηλυβρίας	ἡ Σηλυβρία
ρ'. Ὁ Μιλήτου	ἡ Μίλητος
ρα'. Ὁ Γερδίκου	τὸ Γέρδικον
ρβ'. Ὁ Ἄργους	τὸ Ἄργος
ργ'. Ὁ Δρύστρας	ἡ Δρύστρα
ρδ'. Ὁ Πυργίου	τὸ Πύργιον
ρε'. Ὁ Σεβαστουπόλεως	ἡ Σεβαστούπολις
ρστ'. Ὁ Εὐρίπου	ἡ Εὐρίπος
ρζ'. Ὁ Κυβίστου	ἡ Κύβιστος
ρη'. Ὁ Ἀντιοχείας	ἡ Ἀντιόχεια
ρθ'. Ὁ Ἀχυράους	ἡ Ἀχυράους

Αἱ Ἀρχιεπισκοπαὶ (Νομοκάνων)

α'. Ἡ Λεοντόπολις	ιδ'. Ἡ Καραβιζύη
β'. Ἡ Μαρώνεια	ιε'. Ἡ Λευκάς
γ'. Τὰ Γέρμια	ιστ'. Ἡ Μήδεια (Μίσθια)
δ'. Ἡ Ἀρκαδιούπολις	ιζ'. Αἱ Κοῦδραι
ε'. Τὸ Πάριον	ιη'. Ἡ Σταυρούπολις
στ'. Ἡ Κίος	ιθ'. Ἡ Πιδαχθόη
ζ'. Ἡ Προικόνησος	κ'. Ἡ Γέρμη
η'. Τὰ Κάψαλα	κα'. Ἡ Κόδρατος
θ'. Ἡ Νίκη	κβ'. Ἡ Ἐρωίνη
ι'. Ἡ Νεάπολις	κγ'. Ἡ Κάρπαθος
ια'. Ἡ Σέλλγη	κδ'. Ἡ Αἴγινα
ιβ'. Ἡ Μεσσόγη	κε'. Ἡ Πωγωνιανή
ιγ'. Ἡ Βρύσις	κστ'. Ἡ Ἐλασσών.

Ποῖοι τῶν Μητροπολιτῶν ἔχουν τὴν σήμερον
Ἐπισκοπὰς κεφ. σφη' (Νομοκάνων).

1. Ὁ Ἡρακλείας τῆς Εὐρώπης ἔχει ταύτας:
α') τοῦ Ραιδεστοῦ β') τοῦ Πανίου γ') τοῦ Καλλιουπόλεως δ') τοῦ Περιστάσεως καὶ Μυριοφύτου. ε') τοῦ Μετρῶν στ') τοῦ Ἀθῦρων.
2. Ὁ Νικομηδείας ἔχει μόνον τοῦ Ἀπολλωνιάδος.
3. Ὁ Θεσσαλονίκης τῆς Θετταλίας ἔχει ταύτας:
α') τοῦ Κίτρους β') τοῦ Κασσανδρείας γ') τοῦ Σερβίων δ') τοῦ Καμπανίας ἤτοι Κάστρου ε') τοῦ Πέτρας στ') τοῦ Ἐρκούλων ἢ Ἀρδαμάρως (Ἀρδαμε-

ρίου, ζ') τοῦ Λιτῆς καὶ Ῥεντίνης η') τοῦ Πολυανῆς (Πολιαννίνης) θ') τοῦ Πλαταμῶνος καὶ Λυκοστόμου.

4. Ὁ Κορίνθου τῆς Πελοποννήσου ἔχει ταύτας:

α') Τοῦ Δαμαλῶν β') τῆς Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου γ') τῆς Ζημενᾶς καὶ Ταρσοῦ δ') τοῦ Πολυφέγγου.

5. Ὁ Ἀθηῶν τῆς Ἑλλάδος ἔχει ταύτας:

α') Τοῦ Διαυλείας β') τοῦ Ταλαντίου γ') τοῦ Ἄνδρου δ') τοῦ Σκύρου ε') τοῦ Σόλωνος στ') τοῦ Μενδενίτζης.

6. Ὁ Παλαιῶν Πατρῶν ἔχει ταύτας:

α') Τοῦ Ὠλένης β') τοῦ Κερνίτζης γ') τοῦ Μεθώνης δ') τοῦ Κορώνης.

7. Ὁ Τραπεζοῦντος τῆς Λαζικῆς ἔχει:

α') Τοῦ Κάιν β') τοῦ Ὀφεως.

8. Ὁ Λαρίσης τῆς Ἑλλάδος ἔχει ταύτας:

α') Τοῦ Δημητριάδος β') τοῦ Λιτζᾶς καὶ Ἀγράφων γ') τοῦ Φαναρίου. δ') τοῦ Ζητουρίου ε') τοῦ Θαυμακοῦ στ') τοῦ Σταγῶν ζ') τοῦ Λιδωρικίου η') τοῦ Γαρδικίου θ') τοῦ Ραδοβιζίου ι') τοῦ Σκιαθου.

9. Ὁ Ναυπάκτου τῆς Νικοπόλεως ἔχει ταύτας.

α') Τοῦ Βενδίτζης (Βονίτσης) β') τοῦ Ἀετοῦ γ') τοῦ Ἀχελώου δ') τοῦ Ρωγῶν.

10. Ὁ Ρόδου τῶν Κυκλάδων νήσων ἔχει τὸν Λέρνης μόνον.

11. Ὁ Φιλίππων τῆς Μακεδονίας ἔχει τοῦ Ἐλευθεροπόλεως.

12. Ὁ Ἀδριανουπόλεως Αἰμιμόντου ἔχει τοῦ Ἀγαθουπόλεως.

13. Ὁ Σερρῶν τῆς Μακεδονίας ἔχει τοῦ Ἐζηρῶν.

14. Ὁ Μονεμβασίας τῆς Πελοποννήσου ἔχει ταύτας.

α') Τοῦ Κυθήρων β') τοῦ Ἑλους γ') τοῦ Μαίνης δ') τοῦ Ζευνῶν ἤτοι Καλαμάτας ε') τοῦ Ρέοντος στ') τοῦ Ἀνδρούσης.

~~15. Ὁ Ἰωαννίνων ἔχει ταύτας~~

~~α') Τοῦ Βελλᾶς β') τοῦ Βουθρωτοῦ καὶ Ὀλυκῆς γ') τοῦ Δρυϊνουπόλεως δ') τοῦ Χειμάρρας.~~

16. Ὁ Λακεδαιμονίας τῆς Πελοποννήσου ἔχει ταύτας:

α') Τοῦ Ἀμυκλῶν β') τοῦ Καρυουπόλεως γ') τοῦ Βρεσθῆνης (Εὐρουσθῆνης).

17. Ὁ Εὐρίπου ἔχει ταύτας:

α') Τοῦ Ὠρεῶν β') τοῦ Καρύστου γ') τοῦ Πορθμοῦ δ') τοῦ Αἰδῶνος ε') τοῦ Καναλίου.

Περὶ τῶν Ἀρχιεπισκόπων καὶ Ἐπισκόπων ὁποῦ ἐτιμῆθησαν κατὰ διαφόρους καιροὺς καὶ ἔγιναν Μητροπολῖται, καὶ ἀπὸ Ἐπισκόπων Ἀρχιεπίσκοποι, καὶ ἀπὸ Ἀρχιεπισκόπων ἔγιναν Μητροπολῖται. Οὗτοι: Κεφ. σψθ' (Νομοκάνων α') Ὁ Βιζύης β') ὁ Μιλήτου γ') Ὁ Σηλυβρίας δ') Ὁ Ἀπρων. ε') ὁ Γαρέλης στ') ὁ Ἀχυράους ζ') Ὁ Δέρκων η') Ὁ Χερσῶνος θ') Ὁ Μεσημβρίας ι') Ὁ Γάνου καὶ Χώρας ια') Ὁ Γοθίας ιβ') Ὁ Μετρέλων, ὅστις λέγεται καὶ Ζακχίας. ιγ') Ἡ Σουγδαία καὶ αἱ Φούλλαι ἦσαν δύο Ἀρχιεπισκοπαί, καὶ τὰς ἔσμιζαν καὶ τὰς ἔκαναν μίαν Μητρόπολιν, διὰ τοῦτο ὁ Σουγδαίας καὶ Φούλλων γράφεται.

Ἀπὸ δὲ Ἐπισκόπων ἔγιναν Μητροπολῖται οὗτοι:

1. Ἀπὸ τοῦ Ἐφέσου α') ὁ Περγάμου.
2. Ἀπὸ τοῦ Νικομηδείας β') ὁ Προύσης.
3. Ἀπὸ τοῦ Ἡρακλείας γ') Ὁ Μαδύτων καὶ δ') ὁ Μηδείας.
4. Ἀπὸ τοῦ Θεσσαλονίκης ε') ὁ Βερροίας καὶ στ') ὁ Ἱερισσοῦ.
5. Ἀπὸ τοῦ Νεοκαισαρείας ζ') ὁ Κερασσοῦντος καὶ η') ὁ Ρίζας.
6. Ἀπὸ τοῦ Κορίνθου θ') ὁ Μονεμβασίας καὶ ι') ὁ Ἀργους.
7. Ἀπὸ τοῦ Εὐρίπου ια') ὁ Ἀθηνῶν.
8. Ἀπὸ τοῦ Παλαιῶν Πατρῶν ιβ') ὁ Λακεδαιμονίας.
9. Ἀπὸ τοῦ Μωκησοῦ ιγ') ὁ Ναζιανζοῦ.
10. Ἀπὸ τοῦ Ναυπάκτου ιδ') ὁ Ἰωαννίνων.
11. Ἀπὸ τοῦ Φιλίππουπόλεως ιε') ὁ Διδυμοτείχου ιστ') ὁ Μαύρη ς. ιζ') ὁ Ἐάνθης (Ξανθίας) ιη') καὶ ὁ Περιθωρίου.
12. Ἀπὸ τοῦ Ρόδου ιθ') ὁ Χίου καὶ ὁ Κῶ ἀρχιεπίσκοπος.
13. Ἀπὸ τοῦ Φιλίππων κ') ὁ Χριστουπόλεως ἦτοι ὁ Καβάλλας καὶ κα') ὁ Δράμας, ὅστις δὲν ἦτο ἐπίσκοπος, ἀλλὰ, καθὼς λέγουσιν, ἦτο Πρωτοπαπᾶς τοῦ Φιλίππων ἐν τῇ Δράμᾳ.
14. Ἀπὸ τοῦ Ἀδριανουπόλεως κβ') ὁ Σωζοπόλεως.
15. Ἀπὸ τοῦ Καμαχίου κγ') ὁ Κελτζινῆς.
16. Ἀπὸ τοῦ Σερρῶν κδ') ὁ Ζιχνῶν.
17. Ἀπὸ τοῦ Μυτιλήνης κε') ὁ Τενέδου.

Ἀπὸ δὲ ἐπισκόπων ἔγιναν Ἀρχιεπίσκοποι οὗτοι.

α') Ὁ Ἐξαμηλίου β') καὶ ὁ Τζουρούλης (Τυρούλης) τοῦ Ἡρακλείας γ') ὁ Δομενίου τοῦ Λαρίσης.

Περὶ ποῖοι τῶν Μητροπολιτῶν λέγονται ὑπέρτιμοι καὶ Ἐξαρχοὶ καὶ ποῖοι μόνον ὑπέρτιμοι: κεφ. Γ'.

Οὗτοι εἶναι ὅπου ἔχουν τὰς ἑξαρχίας.

1. Ὁ Καισαρείας Καππαδοκίας ὑπέρτιμος τῶν ὑπέρτιμων, καὶ ἑξαρχος πάσης Ἀνατολῆς.

2. Ὁ Ἐφέσου ὑπέρτιμος καὶ ἑξαρχος πάσης Ἀσίας.
3. Ὁ Ἡρακλείας Πρόεδρος τῶν ὑπερτίμων καὶ ἑξαρχος πάσης Θράκης καὶ Μακεδονίας.
4. Ὁ Ἀγκύρας ὑπέρτιμος καὶ ἑξαρχος πάσης Γαλατίας.
5. Ὁ Κυζίκου ὑπέρτιμος καὶ ἑξαρχος παντὸς Ἑλλησπόντου.
6. Ὁ Σάρδεων πάσης Λυδίας, τοῦ ὁποίου τὸν θρόνον ἔχει τὴν σήμερον ὁ Φιλαδελφείας, ὅστις ἦτο ἐπίσκοπος, καὶ ἀφοῦ ἔγινε Μητροπολίτης, ἐπῆρε τὸν τόπον αὐτοῦ τοῦ Σάρδεων καὶ τὰς ἐπισκοπὰς του.
7. Ὁ Σεβαστείας πάσης Ἀρμενίας.
8. Ὁ Ἀμασείας παντὸς Εὐξείνου πόντου.
9. Ὁ Νικομηδείας.
10. Ὁ Νικαίας.
11. Ὁ Χαλκηδόνος πάσης Βιθυνίας.
12. Ὁ Σίδης πάσης Παμφυλίας.
13. Ὁ Μιλιτηνῆς δευτέρας Ἀρμενίας.
14. Ὁ Τυάνων δευτέρας Καππαδοκίας.
15. Ὁ Γαγγρῶν πάσης Παφλαγονίας.
16. Ὁ Θεσσαλονίκης πάσης Θετταλίας, ἔχει καὶ τὸν τόπον τοῦ Ἀγκύρας.
17. Ὁ Κλαυδίουπόλεως πάσης Ὀνωριάδος.
18. Ὁ Νεοκαισαρείας παντὸς πόντου Πολεμωνιακοῦ.
19. Ὁ Πισσινοῦντος.
20. Ὁ Καλατίας.
21. Ὁ Μυρέων πάσης Λυκίας.
22. Ὁ Σταυρουπόλεως πάσης Καρίας.
23. Ὁ Λαοδικείας πάσης Φρυγίας Καπατιανῆς.
24. Ὁ Συννάδων Φρυγίας Σαλουταρίου.
25. Ὁ Ἴκονίου πάσης Λυκαονίας.
26. Ὁ Ἀντιοχείας πάσης Πισιδείας.
27. Ὁ Συλαίου, ὅστις καὶ Πέργης λέγεται, δευτέρας Παμφυλίας εἰς τοῦ ὁποίου τὸν τόπον σήμερον εἶναι ὁ Ἄτταλείας, ὁ ὁποῖος ἦτο Ἐπίσκοπος τοῦ Πέργης καὶ ἔγινε Μητροπολίτης, ἔλαβε καὶ τὸν τόπον αὐτοῦ.
28. Ὁ Κορίνθου.
29. Ὁ Μονεμβασίας.
30. Ὁ Λακεδαιμονίας πάσης Πελοποννήσου.
31. Ὁ Παλαιῶν Πατρῶν πάσης Ἀχαΐας.
32. Ὁ Ἀθηνῶν πάσης Ἑλλάδος.
33. Ὁ Μωκησοῦ δευτέρας Καππαδοκίας.
34. Ὁ Ρηγίου, ὅστις καὶ Καλαβρίας λέγεται, ἑξαρχίαν δὲν ἔχει.

35. Ὁ Τραπεζοῦντος πάσης Λαζικῆς ἔχει καὶ τὸν τόπον τοῦ Καλαβρίας.

36. Ὁ Λαρίσης δευτέρας Θετταλίας καὶ πάσης Ἑλλάδος.

37. Ὁ Ναυπάκτου πάσης Αἰτωλίας.

38. Ὁ Φιλιππουπόλεως πάσης Θράκης.

39. Ὁ Τραϊανουπόλεως πάσης Ροδόπης.

40. Ὁ Ρόδου Κυκλάδων Νήσων.

41. Ὁ Φιλίππων πάσης Μακεδονίας.

42. Ὁ Θηβῶν πάσης Βοιωτίας.

43. Ὁ Ἀδριανουπόλεως παντὸς Αἰμμόντου.

Οὗτοι οἱ Μητροπολίται ἔχουν τὴν Ἐξαρχίαν καὶ γράφουν Ὑπέρτιμος καὶ Ἐξαρχος ὡς ἄνωθεν. Οἱ δὲ λοιποὶ λέγονται μόνον Ὑπέρτιμοι.

Πῶς διεμορφώθησαν αἱ Ἐπαρχίαι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου κατὰ τοὺς κάτω χρόνους, ἤτοι μετὰ τὴν ἄλωσιν χρόνους, γινώσκοντες α') ἐκ τοῦ «τακτικοῦ» τῶν Τουρκικῶν χρόνων, γραφέντος τὸ δεύτερον ἡμισυ τοῦ 16^{ου} αἰῶνος καὶ ὑπὸ τοῦ Gelzer σελ. 628. δημοσιευθέντος ὑπὸ τὸν τίτλον «Τάξις προκαθηδρίας τῶν Ὄσιωτάτων Πατριαρχῶν καὶ αἱ Μητροπόλεις καὶ Ἀρχιεπισκοπαί, αἱ ὁποῖαι εὐρίσκονται τὴν σήμερον ὡς εἶναι ὑποκείμεναι τῇ Βασιλίδι Κωνσταντινουπόλεως». β') ἐκ τοῦ τακτικοῦ τοῦ 17^{ου} αἰῶνος τῶν Κωδικῶν 1422 καὶ 1466. (Γ. Κονιδάρη, Μεγάλῃ Ἐγκυκλοπαίδεια, ἐνθα ἀνωτέρω). γ') Ἐκ τοῦ Χρυσάνθου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων ἐν τῷ ἑαυτοῦ «Συνταγματίῳ», ἐκδοθέντι τῷ 1833 ἐν Τυργοβύστῳ τῆς Οὐγγροβλαχίας. δ') Μετὰ δὲ τὴν ἀνακήρυξιν κατ' Ἰούλιον τοῦ 1833 τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἡ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως εὐρέθη ἔχουσα τὰς ἐξῆς Μητροπόλεις, συμφώνως πρὸς τὸ «Συνταγματίον» τῆς Μεγάλῃς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἐκδοθὲν κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1855.

Αἱ Μητροπόλεις.

1.) Καισαρείας, 2) Ἐφέσου μετὰ τῶν Ἐπισκοπῶν. α') Ἡλιουπόλεως καὶ Θυατειρῶν καὶ β') Κρήνης καὶ Ἀνέων. 3) Ἡρακλείας καὶ Ραιδεστοῦ μετὰ τῶν Ἐπισκοπῶν α') Καλλιουπόλεως καὶ Μαδύτου β') Μυριοφύτου καὶ Περιστασεως καὶ γ') Μετρῶν καὶ Ἀθύρων. 4) Κυζίκου. 5) Νικομηδείας. 6) Νικαίας. 7) Χαλκηδόνος. 8) Δέρκων. 9) Θεσσαλονίκης μετὰ τῶν Ἐπισκοπῶν α) Κίτρους, β') Καμπανίας, γ') Πλαταμῶνος, δ') Σερβίων καὶ Κοζάνης, ε') Πολυανῆς καὶ Βαρδαριωτῶν, στ') Πέτρας ζ') Ἀρδαμερίου καὶ η') Ἱερισσοῦ καὶ Ἀγίου Ὀρους. 30) Τορνόβου μετὰ τῶν Ἐπισκοπῶν α') Τζερβενοῦ, β') Λοφτζοῦ, γ') Βράτζας. 11) Ἀδριανουπόλεως. 12) Ἀμασειας. 13) Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς μετὰ τῆς Ἐπισκοπῆς Παραμυθίας. 14) Προύσσης. 15) Πελαγονίας. 16) Νεοκαισαρείας καὶ Ἰνέου μετὰ τῆς Ἐπισκοπῆς Νικοπόλεως. 17) Διδυμοτείχου. 18) Ἰκονίου. 19) Βερροίας καὶ Ναούσης. 20) Πόσνας καὶ Σεραγίου. 21)

Πισιδείας. 22) Κρήτης μετὰ τῶν Ἐπισκοπῶν. α) Ἀρκαδίας, β) Αὐλοποτάμου καὶ Ρεθύμνης, γ) Κυδωνίας καὶ Κισσάμου, δ) Πέτρας, ε) Χερροννήσου, στ) Ἱερᾶς καὶ Σητείας. 23) Τραπεζοῦντος. 24) Λαρίσης μετὰ τῶν Ἐπισκοπῶν α) Σταγῶν. β) Γαρδικίου, γ) Θαυμακοῦ, δ) Τρίκκης. 25) Ἄρτης. 26) Φιλιππουπόλεως 27) Ρόδου μετὰ τῆς Ἐπισκοπῆς Λέρου. 28) Σερρῶν. 29) Δράμας μετὰ τῆς Ἐπισκοπῆς Ἐλευθερουπόλεως. 30) Σμύρνης μετὰ τῆς Ἐπισκοπῆς Μοσχονησιῶν. 31) Μυτιλήνης. 32) Ἀγκύρας. 33) Φιλαδελφείας. 34) Βάρνης καὶ Καβάρνης. 35) Σάμου καὶ Ἰκαρίας. 36) Μελενίκου 37) Πρεσπῶν καὶ Ἀχριδῶν. 38) Αἴνου. 39) Χαλδείας καὶ Χερροιάνων. 40) Μηθύμνης 41) Μεσημβρίας. 42) Βιδύνης. 43) Δρύστρας καὶ Προϊλάβου. 44) Σισανίου καὶ Σιατίστης. 45) Σοφίας. 46) Βιζύης καὶ Μηδείας. 47) Ἀγγιάλου. 48) Μαρωνείας. 49) Σηλυβρίας. 50) Σιωζουαγαθουπόλεως. 51) Εἰάνθης καὶ Περιθωρίου. 52) Γάνου καὶ Χώρας 53) Χίου. 54) Λήμνου καὶ Ἀγίου Εὐστρατίου. 55) Ἰμβρου. 56) Δημητριάδος καὶ Ζαγοράς. 57) Ἐλασσῶνος. 58) Προικοννήσου. 59) Κασσανδρείας. 60) Γκόρας καὶ Δυρραχίου. 61) Πρεσλάβας. 62) Πωγωνιανῆς. 63) Δρυϊνουπόλεως καὶ Δελβίνου. 64) Κόφου 65) Νύσσης. 66) Σκοπέων 67) Ἐρσεκίου. 68) Κενστεντηλίου καὶ Στηπίων. 69) Σαμακοβίου. 70) Σβορνικίου. 71) Ρασκο πρεσρένης. 72) Νυσσάβας 73) Καστορίας. 74) Βοδενῶν. 75) Κορυτσᾶς. 76) Φαναριοφερσάλων. 77) Στρωμνίτης καὶ Τιβεριουπόλεως. 78) Βελεγράδων. 79) Γρεβενῶν. 80) Μογλενῶν. 81) Δεβρῶν. 82) Βελισσοῦ. 83) Κερκύρας μετὰ τῆς Ἐπισκοπῆς Παξῶν. 84) Κεφαλληνίας μετὰ τῆς Ἐπισκοπῆς Ἰθάκης. 85) Ζακύνθου καὶ β) αἱ Ἀρχιεπισκοπαὶ, α) Λιτίσης, β) Καρπάθου καὶ Κάσου, γ) Λευκάδος καὶ δ) Κυθήρων.

Τῶν Ἐπαρχιῶν τούτων τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου δημοσιεύω κατωτέρω ὀνομαστικὸν κατάλογον τῶν ἐν αὐταῖς ἀρχιερευσάντων ἀπὸ τοῦ ἔτους 1833 μέχρι σήμερον. Περὶ δὲ τῶν γενομένων μεταβολῶν ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου μετὰ τὴν ἀνακήρυξιν τῆς αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐξῆς μετίτω ὁ φιλίστωρ ἀναγνώστης ἐν τῇ μελέτῃ τοῦ Χρυσοστόμου Μπούα «Ἐκκλησίας Κ/πόλεως Ἐπισκοπικὰ Πινακίδια» ἐν περιοδικῷ «La Croix» τομ. Α΄. - Ἀθῆναι 1947.

(Συνεχίζονται)